چەوساندنەوەی ژنان یا لەناوبردنیان، دوو دیدگای جیاواز.. موئەیەد ئەحمەد

ستەمگەری و سەرکوت و هەڵاواردن دژی ژن بە هەر مرۆڤێکی ئازادیخواز و یەکسانیخواز و ئینساندۆست و لە سەروو هەموویانەوە بە هەر ژن و کچێکی گەنج، شۆکێکی بەردەوام و نەبڕاوەیە، و هەردەمیش بەدوای ئەو پرسیارەوەیە کە سەرچاوەی ئەم ستەم و تاوانکارییە دژی جنسی بەشەری ژن چییە و ئەسڵەن بۆچی لە ئارادایە؟
ئیسلامیستەکان و ناسیونالیستەکان و ڕەوتە بۆرژوا نیولیبراڵەکان و ڕژێم و دەسەڵاتەکانیان لە هەرێمی کوردستان و لە عێراقدا، و هەریەکە و بە پلەی جۆراوجۆر لە بێشەرمی و بێباکی و وەحشیگەری، و بە بۆوبیانووی جۆراوجۆرەوە، ئەم ستەمکارییە و ئەم سیستەمە لە سەرکوت ئەپاریزن و جیگیرتری ئەکەنەوە و دەسەڵات و کۆنترۆڵیان بەسەر کۆمەڵگەدا لەم ڕێگەیەوە، و وەک یەکێک لە ئامرازەکانی دەستیان، دابین ئەکەن.
بەڵام ئەم زوڵم و ستەم و بەکۆیلەکردنەی ژنان چەندە ناڕەوایە و چەندە نامەعقولە و دژ بە بەها مرۆییەکان وعەقل و لۆجیک و بیری ئازاد و یەکسانیخوازە، هێگڵ وتەنی واقیعە، چونکە ڕەگوڕیشەی لە واقیعیی کۆمەڵایەتی و پەیوەندییە کۆمەڵایەتییەکانی بەرهەمهێناندایە، لە ژیانی ماددی ئینسانەکاندایە و بەرژەوەندییەکی ماددی هەیە لە پشتی درێژە پێدانیەوە.
ئەو زەمینە ماددییە و هەروەها ئەو واقیعەتە کەلتوری و پیاوسالارییە کۆنەپەرستانەیەی کە لە کۆمەڵگەدا زاڵە، ئەو شوێنە و ئەو بارودۆخەیە کە ڕەوتە سیاسی و حزبەکانی ئیسلامی سیاسی و نەتەوەپەرستە پیاوسالارەکان و هێزە ئیمپریالیست و نیولیبراڵەکان و فاشیستەکان لەوەی دەردەچن بۆ فەرزکردنی ستراتیژە سیاسی و ئەجندە دیلەئاوەرەکانیان بە دژی ژن و شۆڕشە پرۆلیتارییە سۆشیالیستییەکان.

زەمینەی مێژوویی سەرهەڵدانی ستەم لەسەر ژنان

سەرهەڵدانی ستەم لەسەر ژنان، وەک (فریدریک ئینگلز) ئەڵێ، لە پەرتوکەکەیدا "ئەسڵی فامیلی و خاوەنداریەتی تایبەت و دەوڵەت"، لە ڕەوەندێکی میژوویدا سەریهەڵداوە و پەیوەندی بەسەرهەڵدانی خاوەنداریەتی تایبەت بە ئامرازەکانی بەرهەمهێنان و تاک

هاوسەرگیری و فامیلی پیکهاتووی ئەمجۆرە هاوسەرگیرییە. واتە ئەم ستەمە لە قۆناغێک لە قۆناغەکانی بەرەوپێشچوونی پەیوەندییەکانی بەرهەمهێنانی کۆمەڵایەتیدا هاتۆتە ئاراوە و هەر بەو پێیەش بەرهەمی پرسێکی ماددی مێژوویی نەوەستاوە و ڕابردوو و ئیستا و داهاتووی هەیە. لەمڕۆدا ئەم ستەمە بەردەوامە لە کۆمەڵگەی سەرمایەداری هاوچەرخدا و مۆرکی ئەم قۆناغە و شیوەی چەوساندنەوەی ئەم فورماسیۆنە کۆمەڵایەتییەی پێوەیە.
هەندێک ئەو تیزەی ئینگلز ڕەت ئەکەنەوە و ستەم و جیاکاری لەسەر ژنان ئەگەڕێننەوە بۆ پیش پەیدابوونی خاوەنداریەتی تایبەت و تاک هاوسەرگیریی و جۆرە فامیلیەکەی، بەڵام ئەم ڕەخنەیە هیچ لەو مەسەلەیە ناگۆرێت کە لەگەڵ خاوەنداریتی تایبەت بە ئامرازەکانی بەرهەمهێنان و تاک هاوسەرگیری و فامیلی لەسەر ئەم بنەمایە، ستەم لەسەر ژنان بە سیستماتیک و لە پەیوەند بەم ئاڵۆگۆڕیەیە لە شیوازی بەرهەمهێنان و ژیانی کۆمەڵایەتیدا جێگیر بووە و سەرلەنوێ و هەردەم بەرهەم دەهێنرێتەوە و تا ئیستاش بەردەوامە.
لە کۆمەڵگەی سەرمایەداری ئەمرۆدا، بە تایبەت لە وڵاتانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا لەوانەش عێراق و هەریمی کوردستان، ستەم لەسەر ژنان لە پەیوەند بەم سیستەمە کۆمەڵایەتی و ئابورییەی سەرمایەدارییەوە بەرهەم ئەهێنرێتەوە و لە پەیوەند بەم زەمینە ماددییەوەیە کە کۆلتۆر و ئایدیای دژە ژن و پیاوسالاری و بەهای عەشیرەتی و تیۆری ئاینی دژە ژن کە هی سەردەمەکانی پێشووی میژووی بەشەریین، ئەتوانن بمێننەوە. هەر لەرێشەوەیە زەمینە ئەخوڵقێ تا بەشیوەیەکی نەخشەداڕێژراو و سیستماتیک ڕەوت و حزب و هێزە سیاسییەکانی بورژوازی لە ئیسلامیستەکانەوە تا ناسیۆنالیستەکان و بورژوا ئیمپریالیستەکان ئەم چەوساندنەوە و ستەمکارییە لە سەر ژن درێژە پێ بدەن بەوپەڕی وەحشیەتەوە.

بەکارهێنانی جیهانبینی ماددی دیالکتیکی و مێژوویی

مارکس لە شوێنێکدا بەم مانایە ئەڵێ، بە ناسینی هەر دیاردەیەکی کۆمەڵایەتی پێویستە ئەو هۆکارانە بناسین کە سەرلەنوێی ئەو دیاردەیە بەرهەم دەهێننەوە. بە ناسینی دیاردەی ستەمگەری لە سەر ژنانیش هەروایە و دەبێ ئەو هۆکارە ماددیانە بناسین کە دەبنە هۆی سەرلەنوێ بەرهەمهێنانەوەی لەم سەردەمەدا.
بەکارهێنانی جیهانبینی ماددی دیالکتیکی و میژوویی لە پەیوەند بە ستەمکاری سەردەمەوە لەسەر ژنان، ئەمانگەیەنێتە ئەو شوێنە کە بەرژوەندە ماددییەکانی پشتی چەوساندنەوەی ژنان و سەرلەنوێ بەرهەمهێنانەوەی بناسین، ئەویش بە مەبەستی گرتنەبەری ڕەخنەیەکی

ماددی شۆڕشگێڕانە لە پێناوی تێکشکاندن و لەڕیشە هەڵکێشانی چەوساندنەوەکە، و بە مەبەستی سنووربەندیکردنی لێبڕاوانە لە بەرامبەر جیهانبینی ئایدیالیستی و زەینگەرایی و ئیختیاریەت و تیۆری سەرووچینایەتی بورژوازی لە بواری بزووتنەوەی ڕزگاریخوازانەی ژناندا. ئەم جۆرە بیرکردنەوە ئایدیالیستانە لەگەڵ ئەوەشدا هەندێکیان بەدروست ستەمکاری و چەوساندنەوەی ژنان لە ئاستی ئایدیا و سیاسەت و کەلتور، و بیر و بەها و ترادیسیۆنی دژە ژنی، و ڕق و کینە و سوکایەتیکردن پێیان، ئەبینن، و مامەڵە لەگەڵ دیاردەی ڕۆژانەی ئەم ستەمکاریانە دەکەن کە لە هەموو ئەو لایەنانەدا دەرئەکەون، بەڵام ناتوانن ڕێگەی شۆڕشگێڕانەی کۆتاییهێنان بەستەم و کۆیلایەتی ژنان بگرنەبەر، و لە باشترین حاڵدا ڕیفورمێک ئەنجام ئەدەن لە سیستمی زاڵی کۆیلایەتی ژناندا.

مەبەست چەوساندنەوەی ژنانە نەک لەناوبردنیان

لە بناغەیترین ئاستدا کە ڕۆژانە پراتیک ئەکرێت ئەتوانین ئەوە ببینین کە مەبەست لە ستەمکاری دژی ژنان و پیاوسالاری لە بەرامبەریاندا و هەڵاواردن دژیان بە مەبەستی چەوساندنەوەی ژنە وەک ئینسانێک کە کۆمەڵێ کارەکتەری فیزیکی و جەستەیی و توانایی خۆیی هەیە، نەک بە ئەوە بێت کە سوکایەتی پێبکرێ وەک ئامانجێک لەخۆدا، وە یا لەناوببرێ وەک ستراتیژیەتێک، چونکە سوکایەتی پێکردنەکەش هەر بە ڕاگرتنیەتی وەک کۆیلەیەک.
ئەم هەڵاواردن و ستەمکاری و پیاوسالارییە بە دژی ژنان لەناو هەر چین و توێژیکی کۆمەڵایەتی کۆمەڵگەی سەردەمدا بێت، بۆرژوازی بێت یا کریکار یا هەر چین و توێژێکی تر، و لە هەر شوێن و جێگەیەک بێت، یا لەناو هەر حزب و ڕێکخراو و بزوتنەوەیەک بێت، لە شار بێت یا لە لادێ، و لە پەرلەمان و کۆمپەنیەکانی هەڵبژاردن بێت یا لەناو بزووتنەوە سیاسیە شۆرشگێڕە جەماوەریەکاندا بیت، …هتد ، هیچ لەو مەسەلەیە ناگۆڕێت کە هەموو ئەم کردەوانەی کە دژ بە ژنە لەناو ئەم کەس و گروپە کۆمەڵایەتی و سیاسیانەدا، لە دواشیکردنەوەدا سەرلەنوێ بەرهەمهێنانەوەی دیاردەی چەوساندنەوەی ژنان و ستەمکاریە دەرهەقیان و بەرژەوەندێکی ماددی بە ڕاستەخۆ یا ناڕاستەوخۆ لە پشتیەوە وەستاوە.
ستەمکاری و کۆیلەکردنی ژن لەپیناو بەهرەبەرداریە لەو وزە و توانایانە و خەسڵەتە فیزیکیانەی ژن و بە دیاریکراوی بەو شیواز و شیوەیەی کە ستەمکار ئەیەوێت. ئەمە بە ڕای من بەردی بناغەیە بۆ تیگەیشتنی ماددی لە چەوساندنەوە و ستەمکاری لەسەر ژن، هەر لەرێشەوەیە ئەو سیستەمەی کە ژن ئەچەوسێنێتەوە بەخۆی سیستەمێکی

لەرزۆکە و بەو پلەیە ئەتوانێ بەردەوام بێت کە وەزە و توانای
ش□شگێرانەی کۆیلەکان، کە مەبەستم ژنانە، بکوژێ و هەڵچوون و
ڕاپەرین و بەرنگاریی تاکیی و بەکۆمەڵیان لەباربەرێت بەهەموو
شێوەکان؛ لەوانە دوورخستنەوەی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازانەی ژنان
لەوەی کە تیۆری ماددی ش□شگێڕانە و ڕزگاریخوازانەی خۆی بگرێتە
دەست.

دیارە ئەم جەختکردنە لەسەر ئەوەی کە ستەم لەسەر ژن لەپێناو
چەوسادنەوە و بەهرەبەردارییە، بەو مانایە نییە کە دوژمنکاری
ژنان و سوکایەتی پیکردنیان لە ئارادا نییە، وەیا تەنەنات
فەرزکردنی بارودۆخێکی وەها نەبێت بەسەریاندا کە جینۆسایدکی
بێدەنگ بە دژیان لە ئارادا بێت لە زۆر شۆێنی جیهاندا بە
دیارکراوی ل□ و□تانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا.
هەر بەو پێیە، سیاسەت و ستراتیژی چینە باادەستەکان سەبارەت بە
چەوساندنەوەی ژن بۆ لەناوبردنی ژنان و تەفروتوناکردنیان نییە لە
چەشنی ئەوەی کە نازییەکان قەلاچۆی ئینسانە جولەکەکانیان کرد لە
ئەڵمانیا و وڵاتەکانی تری ئەوروپا، بەڵکو بۆ سوود وەرگرتنە لەم
هێزە ئینسانەیە لە ڕێگەی چەوساندنەوە و کەڵک وەرگرتن لە هەموو
ئەو خەسڵەتە سروشتیانەی کە هەیەتی هەر لەوەی کە هێزێکی کاری بێ
کرێیە لەناو ماڵدا، و چیژبەخشی سێکسە بۆ پیاو، بەرهەمهێنەر و
بەخێوکاری منداڵە و لێهاتووی بەڕێخستنی ژیانی ڕۆژانەی خیزانەکانە
و لێوەشاوەیی هەیە لە بوارە جۆراوجۆرەکانی ژیاندا، …هتد.
ئەم بزوێنەرە ماددییانەی چەوساندنەوەی ژن بەشێوەیەکی وەها
چەسپاوە لە ویژدان و هوشیاری کۆمەڵگەدا کە بەشێوەیەکی هەڵگڕاوە
دەردەبڕدرێت و زۆربەمان د□بیستین و دەیخوێنینەوە لە گوتاری
هەلپەرستان و بەرگریکارانی نیوە و ناچڵ لە ماف و ئازادیەکانی
ژنان، بۆ نمونە، کاتیک ئەم جورە کەسانە ئەیانەوێت ڕووخساری
ستەمکاری لەسەر ژن و چەوساندنەوەی جوان بکەن و پاساوی بۆ
بهێننەوە جا ئیسلامیستەکان بن یا نەتەوە پەرستەکان یا هەندێ
ڕۆشنبیری ش□ق□نیستی دژە ژن و پیاوسالار، وەیا تەنانەت هەندی
کەسانی بەناو چەپ. ئەم جۆرە کەسانە لە کاتی بەرگری لە مافەکانی
ژناندا کارتەکەی دەستی خۆیان دەرئەخەن و ئەڵێن:
ژن کۆڵەکەی “وڵات” و “نیشتمان” و “نەتەوە”یە، ژن پیرۆزە، چونکە
“دایکە” و “فیداکارە” و “لەخۆبووردەیی” کردووە و هەموومانی
بەخێوکردووە، و ژن “بڕبڕەپشتی خێزانە” و ماڵ و منداڵ و خێزان
ڕائەگرێ و ئەبی “ڕیزی لێبگرین” و ستایسشی بکەین، واته ڕێک باس
لەو مەسەلە ماددییانە ئەکەن کە لە سنفی ب□ه□ر□بەردارییە لە

چەوساندنەوەی ژن. لەرەوە لە بەر ئەم خزمەتگوزاریانەیە کە پێشکەش بە پیاو و کۆمەڵگە و یا ووردتر بڵێین لە کۆمەڵگەی سەرمایەداریدا پێشکەش بە سەرمایەی ئەکات، ئەمان باس لە ڕێزلێنان لە ژن ئەکەن، نەک وەک ئینسانێک کە ئازاد و سەربەخۆ و یەکسان بێت.
لە لای ئیسلامیستەکان ژن کاڵایەکی سێکسییە و بە ئاشکرا پیاوێک بۆی هەیە چوار ژن بە کۆیلە ڕابگرێت بە ناوی هاوسەرگیریەوە، و لە کاتی جەنگدا، هەر وەک چۆن داعش ئەو کارەی کرد، ژنان ئەکرێن بە (سەبایا) و نایان کوژن تا وەک دیلێک بەکاربهێنرێن بۆ کارکردن و سێکس، و فرۆش و کڕینیان پێوە بکرێت، ئەوەش بەهۆی ئەو بەرژەوەندییە ماددییەوەیە کە ئەتوانرێ لە ئاکامی چەوساندنەوەی ژن بەدیبهێنرێت. واتە ژن لەم سیناریۆیەدا کاڵایەکی بێ گیانە و بەهایەکی بەکارهێنانی هەیە وەک هێزێکی کار، و وەک ئۆبجێکتێکی سێکسی ئەتوانرێ چیژی سێکسی بگەیەنێت بە پیاو و هەر بەو پێیەش وەک هەر کاڵایەکی تر کڕین و فرۆشتنی پێوە بکرێ و نرخێکی هەبێت.

جەنگی ڕزگاریخوازانەی ژنان لەم سەردەمەدا

گەر ئەو سیناریۆیەی داعش جەنگێکی ئەمڕۆیە و لە هەر شوێنێکدا دەسەڵاتیان هەبێ پیادەی دەکەن، بەڵام جەنگیکی تر لە پرۆسەی مێژووی بەشەریدا ڕوویداوە، کە وەک ئینگلز باسی کردووە جنسی بەشەری ژن لەو شەڕە مێژووییەدا تێکشکاوە و خاوەندارێتی تایبەتی ئامرازەکانی بەرهەمهێنان و تاک هاوسەرگیری و فامیلییەکەی پەیوەندێکی ڕاستەوخۆی بە بەرهەمهێنانەوەی ژیانی ماددی ئینسانەکانەوە پەیدا کردووە.
ژن لەم شەڕە مێژووییەدا بەکۆیلەکراوە و بەو شێوەیەش مامەڵەی لەگەڵدا کراوە و لە پرۆسەی بەرهەمهێنانی کۆمەڵایەتی و سەرلەنوێ بەرهەمهێنانەوەی ژیانی ماددی ئینسانەکاندا وەک کۆیلە جیگەوڕێگەی بۆ کراوەتەوە. ئەوەی کە چەند ژن ئازادی بەدەستهێناوە لە دنیای ئەمڕۆدا و لە پرۆسەی مێژوویدا مەسەلەیەکی ترە و جێگەی باس نییە لێرەدا، چونکە مەبەستم زیاتر ئەوەیە کە ئەوە بەرجەستە بکەمەوە کە بەرژەوەندی ماددی و چەوساندنەوە و بەهرەبەرداری لە ئارادایە لە مەسەلەی ستەمکاری لەسەر ژنان.
ژن بەم بارە قورسەی چەوساندنەوەوە لەسەری لەناو فۆرماسیۆنە کۆمەڵایەتییە جیاوازەکاندا ژیانی بەسەربردووە و خەبات و هەوڵ و تێکۆشانیشی بۆ ڕزگاری خۆی هەر لە پەیوەند بە وەلانی ئەوە چەوساندنەوەیە بووە و ئێستاش بە زۆربەی ژنان واتە ژنی کریکار و زەحمەتکیش هەر وایە. هەرچی بیر و کۆلتوری پیاوسالاری و دژە ژنی و بەها عەشائیرییەکان و باوەڕە دینییەکان هەیە لە ئەمڕۆدا هەر

هەموویان ئەم بەدیلگرتنە مێژوویییەی ژن تێریزە و یاسایی دەکەن و ئەم بەرژەوەندە ماددییەی چەوساندنەوەی ژن دەپارێزن و دەهێڵی بە لە ئەدەن.
گەر بەشێوەیەکی تر ئەم واقعیەتە دەربڕەم ئەڵێم کە لە ئیستادا ژنان لە شەڕێکی نوێدا نین کە تازە دەرگیربووبن لە سەر یەکاڵاکردنەوەی چارەنوسیان، بەڵکو لەمێژە و لە پرۆسەیەکی مێژوویییدا شەڕێکە کراوە و جنسی بەشەری ژن تێکشاوە و بەدیل گیراوە و بە درێژایی مێژووی نیزامە چینایەتییەکان و سیستەمە کۆمەڵایەتییەکان چەوسێنراوەتەوە.
جەنگێک کە ئیستا لە ئارادایە بە پلەی سەرکی جەنگی کۆیلەکانە و جەنگی ژنانی کریکار و زەحمەکێش و چەوساوەیە لە ناو فورماسیۆنێکی ئابووری و کۆمەڵایەتی و سیاسی و کەلتوریدا کە سەرمایەدارییە. ئەم جەنگە بە دژی خاوەن کۆیلەکان و ڕەوتە سیاسی و فۆڕمە کۆمەڵایەتییە عەشائیری و پیاوسالارەکانە کە لە ناو سیستەمی سەرمایەداریدا، بە درێژەدان بەم سیستەمە و چەوساندنەوەی ژن، جێگەیان بۆ کراوەتەوە بە تایبەت لە وڵاتانی ڕۆژهەڵاتی ناوەراستدا و لەوانەش لە عیراقدا، و هەر ژنانی کرێکار و زەحمەتکێش و نەدارانە کە بڕبڕەی پشتی بزوتنەوەی ئازیخوازانەی سەرجەم ژنان پێکدەهێنن لە کۆمەڵگەدا و ئەمەش بە خۆی شەڕێکی شۆڕشگێڕانە و ئازادیبەخشە و بە دژی سەرجەم ئەو سیستەمە ئابووری و کۆمەڵایەتییەیە کە ژنانی تێدا ئەچەوسینرێنەوە و جیاناکرێتەوە لە جەنگی پڕۆلیتاریای کۆمۆنیست لە سەرتاسەری جیهاندا بۆ دامەزراندنی کۆمەڵگەیەکی یەکسان و ئازاد.
(ئینیسا ئارمەند)ی کۆمۆنیست و بەلشەفیک و یەکەم ڕابەری دیپارتمێنتی ژنان لە شۆڕشی (١٩١٧)ی ڕوسیادا ئەڵێت: “ئەگەر ڕزگاربوونی ژن تەسەورناکرێت بەبێ کۆمۆنیزم، ئەوا کۆمۆنیزمیش تەسەور ناکرێت بەبێ ڕزگاری ژنان”(١). هەر لەو فۆرمولەبەندییە دروستەی (ئینیسا ئارمەند)ەوە ئەوە ڕوونە کە پرۆسەی ڕزگاربوونی کۆتایی ژن لە ستەمگەری لەو کاتەوە دەست پێدەکات کە کۆمەڵگەی چینایەتی و خاوەندارییەتی تایبەتی ئامرازەکانی بەرهەمهێنان کۆتایی پێ بهێنرێت وهەموو ئەو فۆرمە دیاریکراوانەی چەوساندنەوەی ژن لە کۆمەڵگەی بورژوازیدا هەیە لە داڕماندا بێت. هەر لەو ڕاستایەشدا ئەوە دروستە کە لە ئیستادا بزوتنەوەیەکی کۆمۆنیستی تەسەوور ناکری بەبێ بزوتنەوەیەکی ڕزگاریخوازانەی ژنان، و خەباتی کۆمۆنیستی و خەباتی ڕزگاریخوازانی ژنان لەکهەڵپێکراون و ناتوانری لێک جیابکرێنەوە.

لە کاتیکدا کە جەخت لەسەر ئەم لەکهەڵپێکرانەی بزووتنەوەی

ڕزگاریخوازانەی ژنان و بزووتنەوەی پرۆلیتاریای کۆمۆنیست ئەکەین، لە هەمان کاتیشدا زەرورە کە جەخت لەسەر ئەوە بکەین کە کۆمۆنیزمێک ئەتوانی بەهیز و توانا بێت کە دیدگایەکی ماددی دیال□کتیکی زاڵ بێت بەسەریدا و جیهان لە پرۆسەی ئاڵۆگۆریدا ببینێ، و لە بواری بزوتنەوەی ڕزگاری خوازانەی ژناندا هیچ فۆڕمو□ی□کی میکانیکی ن□گ□ر□ت□ بەر. هەر چوونە پێشەوەیەک لە بزوتنەوەی شۆڕشگێڕانە و ڕزگاریخوازانی ژناندا بەکردەوە بزوتنەوەی کۆمۆنیستی بەهێز ئەکات و ڕاگرتنی دیال□کتیکی پەیوەندی نیوان بزووتنەوەی ڕزگاریخوازانەی ژنان و بزوتنەوەی کۆمۆنیستی مەرجی و□□خستنی بزووتنەوەیەکی ڕزگاریخوازانەی بەهێزی کۆمۆنیستی□ لە کۆمەڵگەدا.

زۆر جار لە ڕەخنە لە ستەم لەسەر ژنان ئەم ڕاستییە ماددییە سادەیە لە بیر ئەچێتەوە و هەر لیرەشەوە بوار ئ□ک□ر□تەوە بۆ چەمکە ئایدلیستییە فەلسەفییەکان و بیر و بۆچوونی سیاسی چینە ناکرێکارییەکان تر و ڕەوتە فیکری و سیاسیەکانی بورژوازی سەبارەت بە پرسی ژن.

هێزە سیاسیەکانی بورژوازی بە ئیسلامی و قەومی و لیبرالیەوە و.. هتد، هەر یەکەیان لقێکی کردۆتەوە بۆ پرسی ژن و “مافی ئافرەتان”! و بەم پێیە بزوتنەوەی رزگاریخوازانەی ژن لە ناوەرۆکە کۆمەڵایەتی و چینایەتییە ڕزگاریخوازانەکەی دوورخراوەتەوە و خراوەتە ناو بازنەی سیاسەتی بورژوازی کە لە سەرەوەی کۆمەڵگەوە کار ئەکات و جێگەیەکی کڵێشەیشی بۆ پرسی ژن داناوە. بەم جۆرە بزووتنەوەی سیاسی ژنان وەک بزووتنەوەیەکی کۆمەڵایەتی و بەشێک لە چینێکی گەوەرەی کۆمەڵایەتی خراوەتە لاوە و کراوە بەدەستکەلای سیاستە بورژوازیەکان و ئەجیندا و ستراتیژی سیاسی ئەو ڕەوت و حزبانە، و لە چوارچێوەی ئەواندا لە قاڵبدراوە. لەم ماجەرایەدا ژنان وەک “نیشتمانپەروەر” و “لیبرال” و”شۆڕشگیڕ” و”پێشمەرگە” لەقالب ئەدرێن. لە هەموو ئەم مەسەلانەدا ئەبینین کە شتیکی ماددی و کۆنکریتی سیاسی بورژوازی لە ئارادایە و پرسی ڕزگاری ژنان لە ناو□□ک□کەی بەتاڵکراوەتەوە و هەر بەو پێیەش بووە بە جەمسەرە ناک□کەی واتە دژە خۆی.

شۆرش و دژە شۆرش لە پەیوەند بە بزوتنەوەی ڕزگاریخوازانەی ژنانەوە

لە مانگی حوزەیرانی ٢٠٢٢ لە هەندی لە ولایەتەکانی ئەمریکا مافی منda□ ل□باربردن لە ژنان سەنرایەوە، کە نزیکەی پێنج دەیە پێشتر بەدەستهاتبوو، و هیزە کۆنەپەرستە مەسیحیە توندڕەوکان توانیان ئەم سەرکەوتنە بەدەستبهێنن لە کەمپینەکەیاندا. و هەروەها بزوتنەوەی ژنان لە ئەمریکا دژ بە سیاسەتەکانی ترامب و هەڵۆیستەکانی دژی ژنان دەریخست کە لە سەرمایەداری سەردەمدا و لە د□و□ت□کی

ئیمپریالیستی وەک ئەمریکادا چۆن ستەمکاری بەدژی ژنان دەرگای بۆ ئەکریتەوە و پەیوەندییەکی ڕاستەوخۆی هەیە بە ستراتیژی دژە شۆڕشی بورژوایەوە لە لایەک، و لە لایەکی ترەوە چۆن ڕاپەرینی ژنان لەبەرامبەر ئەم هەڕەشانەی ترامپدا توانی بزوتنەوەیەکی هەمەگیر و کاریگەر بەڕێبخات بەناوی بزوتنەوەی میی توو (منیش).

لە کاتیکدا کە ئەم دێڕانە ئەنوسم تالیبان لە ئەفغانستان خوێندنی زانکۆ بە بەرچاوی جیهانی ئەمڕۆوە قەدەغە ئەکات لە کچان، و لە ئیرانیشدا گڕی شۆڕش بە ڕووی ڕژێمی جمهوری ئیسلامی و بە دژی حجابی ئیجباری سەردەمێکی تازەی هیناوەتە ئاراوە بە لەبنهەڵکێشانی ئەم ستەمکارییە لە بەرامبەر ژنان لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا.

هەر لەم دوو نمونەیەدا ئەبینین کە پەلەقاژەی درێژەدان بە ڕژێمی کۆیلایەتی ژنان پایەیەکی ستراتیژی ئیسلامی سیاسییە لە لایەک، و لە لایەکی ترەوە خەباتی شۆڕشگێڕانە بە ڕووخاندنی ڕژێمی ئیسلامی سەرمایە لە ئیران بە خەبات دژی چەوساندنەوەی ژنان و حجابی ئیجباری گرێدراوەتەوە و لە یەک دانابچڕێن. لیرەدا ئەبینین کە بەرەی شۆڕش و دژە شۆڕش لە شەڕدان و دژ بە یەک ڕاوەستاون؛ بە دژە شۆڕش ستەم و درێژەی کۆیلەکردنی ژنان ڕەگی ژیانی و هۆکاری مانەوەیەتی، و بە شۆڕش، هەڵپێچانی ستەمکاری لە سەر ژنان پایە و کۆڵەکەیەکی هەرە سەرەکییەتی. ئەمە خاسیەت و مۆرکی شۆڕش و دژە شۆڕشە لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا و لە هەموو شوێنێکی جیهانی ئەمڕۆشدا و بە ئاستی جۆراوجۆر لە قورسایی هەر وەهایە.

بە هێزەکانی دژە شۆڕش، هەر لە ئیسلامیستەکان و ناسیونالیستەکانەوە تا فاشیستەکان و هیزە ئیمپریالیستەکان و ڕەوتە سیاسییە پیاوسالارە دینییەکانی تری بورژوازی، ستەمگەری لەسەر ژنان و درێژە پیدانی و تیۆریزەکردنی و بەئایدیلۆژیکردنی کردەوەیەکی تاوانکارانە و قیزەوەنە کە سیاسەتی بورژوازی ئەمڕۆی دنیایە. ئیسلامیستەکان و ناسیۆنالیستە پیاوسالارکان بە ئاسن و ئاگر ژنانیان بەکۆیلەکردووە و ئەم ستەمکارییە ئەسەپێنن و لە پەراوێزیشدا بیانوی ئەوەی بە ئەهێننەوە کە خاسیەتی وڵاتانی “خەماڵی ئیسلامییە”!، و دەوڵەت و هێزە ئیمپریالیستەکانی ڕۆژئاواش بەشەرمانە بەوبیانوی ڕێزگرتن لە کەلتوری تایبەتی وڵاتانی ئیسلامی بە ئەهیننەوە. هەردوو ئەم هیزانە لە بەرەیەکی تێرۆریستی یەکگرتوودان دژی ژن ئەوەش بە چیبەجێکردنی ستراتیژی مێژوویان کە سەرکوت وخامۆشکردنی شۆڕشە پرۆلیتایە سۆشیالیستەکانی سەردەم و دامرکاندنەوەی شۆڕشی چەوساوەکان و هەژاران و ستەملێکراوانە کە نیوەیان بە سروشتی ژنان و کچانن.

ئیسلامی سیاسی هەر بە هۆی دەقە ئاینیەکان و شەریعەتەوە نییە کە هێرش ئەکاتە سەر ژنان و لە پرۆسەی کۆنترۆلی کۆمەڵگەدا ستەم

ئەسەپێنی بەسەر ژناندا و ئەیانکاتە دیل، بەڵکو بە بەرژوەندە ماددییەکانیان وەک ڕەوت و بزوتنەوەیەکی سیاسی بورژوازی ئەو تاوانکاریە ئەکەن، گەر بەرژوەندییەکانیان ئەوەی بخواستایە کە دەقە ئاینەییەکانیان بگۆرن یا بیگونجێنن ئەوا ئەو کارەیان ئەکرد. بەڵام مەسەلەیەکی ماددی لە ئارادایە و ژنان وەک نیوەی کۆمەڵگە و نیوەی چینی کرێکار و زەحمەتکێش ئاسنترە کە بەکۆیلە بکرێنەوە تا فاشیزمی ئیسلامی بسەپێنن و شۆرشی سۆسیالیستی لەم سەردەمەدا سەرکوت بکەن و بە ئەم مەبەستە گەر دەقە ئاینییەکانیشیان نەبی ئەوا شتیکی تری بە پەیدا ئەکەن هەر وەک ئەوەی کە چۆن حیجاب لە دەقەکاندا نییە بەڵام کراوە بە ڕەمزی کۆنترۆلی ئەسلامیزم.

٢٠٢٢-١٢-٢٤

-*--

https://socialistworker.org/2013/01/31/marxism-feminism-and-womens-liberation

---

کتێب: سەبارەت بە (دیالێکتیکی سروشت).. نووسین و ئامادەکردنی: کاوە کەریم

ناوی کتێب: سەبارەت بە (دیالێکتیکی سروشت)
بابەت: زانستی و فەلسەفی
نووسین و ئامادەکردنی: کاوە کەریم
پێداچوونەوەی: سەردار عبدللە، ئاراس ڕەشید
دیزاین: ئارام عەلی
بەرگ: سەردار عبدللە
سەرپەرشتیاری چاپ: کامەران لەتیف
تیراژ: ٥٠٠ دانە
نۆبەتی چاپ: چاپی یەکەم ساڵی ٢٠٢١
مافی لەچاپدانەوەی ئەم کتێبە پارێزراوە بۆ نووسەر.

بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن..

Kteb_KawaKaremDownload

ئەتڵەسی شوێنپێ.. سەباح ڕەنجدەر

پەنجەرە چاڵێکی دوور نییە
پاش خۆر و با خوداوەند لێی دێتەدەرێ
پەنجاوچوار شوێنپێ لەسەر قوماشێکی سپیدا
چاوی سەرسامیی دەترووکێنن
لەگەڵ بەرهەمی هەمەجۆری یەزدان
تەورات و
ئینجیل و
قورئان و
خاڵی بێدەنگییان دانیشتووم
هاواریش لە دەورم دەڕژێ
بووەتە ئاوێکی خۆڵەمێشی
بچمە ناوی هەموو نینۆکەکانی دەست و پێم بەردەدەن
بەهێزێکی زۆریشەوە حەزی مەلە تا ئەوپەڕی دڵی پشکواندووم
بەڵێ تریفەی مانگ بزربوو
مووسا و
عیسا و
محەمەد
بە ئاوازێکی سەرەتایی
بەسەر شەقامی شار دەگەڕێن و ئاهەنگ دەگێڕن
ڕۆژی خۆیانی پێ پیرۆزدەکەن و تەواوی ژیانیان بردەوە
وەك ئەوەی لە بەهەشت لەدایکبووبن
***
بە ناوی دایك و باوکم گەرمدەبمەوە
وێنەیەکی بچووکیانم خستە مەدالیایەکی شووشەی ڕوونەوە
هێڵەکانی ناو دەستیان دووباربووەوە
وەك دوو کەوانەی ڕووبەڕوو حیکمەتێکیان دەستنیشان کرد
دڵت هەڵبگرە و لە خۆت مەتۆرێ
ڕوونترین شێوازی باڵ لە شان ڕوانە

***
بۆ مردووان گریاوم و زیندووانیش ماچ دەکەم
***
چرایەکم بە ناوچەوانی ماڵەکەمدا هەڵواسیوە
گەرمی و مەی شووشەکەیان سڕیوەتەوە
***
بەلاڕێدا ڕێم نەکردووە
ئەستێرە و کلیلی شووشەییم بەسەردا بەربووەتەوە
زەوی و ئاسمان بەسەریەکدا هاواریان نەکرد
لانەولان بوون
***
دڵی هەزار پەڕی کۆڵگە زۆر بەجەرگ و لەخۆبووردەیە
لەناویدا لەپێشوازیی دەوەستم و ڕەنگی خۆشیی دەناسم
برادەرەکانیشم کە میراتی ڕەسەنن بەرەو لام دێن
بیر لە زەوی دەکەمەوە
داوای لێبووردنیشی لێدەکەم
بەپێی سووك و گران بەسەریدا چوومەتە سەنگەر و ژوان
چیم بینی سەرنجم دا
تا توانیم بانگی ناو خەونی سەرەتام کردن
کردمن بە بۆنێك لە گوێی زمان
بزەیەکم بەسەر شوێنپێکان ڕشت
پشوویەکم دا و لە خەیاڵ مەلەم کرد
دنیام لێ ئاشکرابوو

دنیا دوو مانگ لە من منداڵترە
شیری ڕووەکمان خوارد
بۆ هەبوونی هەموو ژیان لانەولان بووین
ئاسمان دوو خۆری نییە
چاو بە تەنیا دەمێنێتەوە
***
بە زمانێك بۆ هەمیشە شاد دەمێنێتەوە
چرپەیەك دەکەم
لە ماوەی گێڕەشارم تەواوی فریوی دەمانکەکان دەنووسم
چیشم بینی بۆتان دەگێڕمەوە
چەپەڵەکان دەهێنمە پێش چاوی ڕوونمەوە

دوای دوو خولەك دەیانبەخشم
مانگ ئەو کاتەی خەمگینە
پڕە
وەختێکیش دەفڕێ باڵەکانی ڕووناکی دەبەنە‌ ماڵان
***
خۆر چاوی ترووکاند
کاتی دانپیانانە
تەپەی باڵ لە سینگمدا دەنگدەداتەوە
زایەڵەیەکی دوور نییە و ڕووگەنما بێسوود نامێنێتەوە
***
درەختی ئادەم و حەوا دڕك ناگرێ
بێ سەرەتا و کۆتایی و هێڵی تەواوبوونە
بە نەرمی لە ڕەگ و چڵیەوە سەمادەکات
لەو شادمانییە دەگات کە ئێمە تێیناگەین
باڵندە هاوڕێی منداڵیمە
هاوڕێی نەمریی و تەنیاییە ترسناکەکان
لە بەرزایی دڵەڕاوکێی سروشت بەرەو بلیمەتی فڕیوە
بە ئاوازی خوێندنی گوتی
دەنگێك قسەی لەگەڵ چاندن و زەوی و نهێنییە پیرۆزەکان کرد
بیستت
شوورە شەڕانگێزە
خدری زیندە لە نیوەی ڕێیە و بەتاو پێ هەڵدێنێ
کلیلی شووشەیی
هەڵدەداتە ناو دەستت و ئەستێرەی بەسەردا سەیوانە
هەستە بڕۆ گەرمیی سینگی هەویرێکی نەرم و شلە
دەنگی وێرد و ڕۆشنایی هەوای بۆنخۆشکردووە
چوار توخمەی گەردوون
گۆزەی کتێبەکانیان پڕ کردووم
کە لە ئەفسوون و ئەفسانەی ئەوان نووسیومن
یەك لە یەکتری ڕادەمێنن و سەرسامن
کێ یەکەمە
ئەوانی تر لە خوێنی ئەون
***
ئەو پرسیارە گومانێکی گەرمە
دەبا بیربکەینەوە بەرهەمە ناتەواوەکان گومانن
یادەوەریمان زیندوو دەکەنەوە
درەخت کە میوەی پێدەگات لە هەموو کاتێکی هەستیارترە

***
من پاڵەوانی ئەلفوبێم
زۆران لەگەڵ کێدا بگرم
پەیکەرێکم بۆخۆم داڕشت
کاتژمێرێکی ڕەوانبێژم خستە دەستی
ڕەنگی گەرمی بەسەردا ڕژا
شکۆ و نان و ئاو دەبەخشێ بە هەژاران
***
ئەشق دەبووایە بتکوژم
پاشان بپاڕێمەوە بۆ ئەوەی لە ئاسۆکان بتبینمەوە
هەبوو و نەبووی ئەم دنیایە
بە دەنگێکی مات پەیکەری نەمران دەدوێنێ
خانە و پێستیان ڕۆشنایی دەدەن
لەسەرزەمین دەبنە ڕەنگی بەرەکانی دێگەڵە
***
ناخی ئاگادارکرایەوەم وەك چرا بەدەستەوە گرت
تا داگیرسا
هەبوونەبوو خۆی داڕیشت
***
تیشکی شێدار باڵی ماندووکرد
کێلێکی بەتاڵ چاوەڕوانی هەڵکۆڵینە
ڕوخساری هەولێر جوان دەبێت کە تێیدا ژیاوم
ڕوخساری شاری خانەدان مەی ڕژاوی جامە
بۆنوبەرامەی کەللە دەباتە هەواری پڕ
کاتژمێریشی کەس فریونادا
***
بەختە سەیرەکەم
کەشتی بچووکی مەی
لە تێلدڕ گیرنابێت
ئەشق دەبووایە بتکوژم
پاشان بپاڕێمەوە بۆ ئەوەی لە ئاسۆکان بتبینمەوە
دڵ خۆی بەندکردووە
***
گوناهباری یەکەم
فرمێسك چاوی گرتووە دەچێتە وانە خوێندن
ئێستا نابینام لە پۆل ناچمە دەرێ
ئادەم و حەوا میوە بۆ خانمی هەست لێدەکەنەوە

***

شۆڕەبییەکی پرچ خومار سەری شۆڕکردووەتە ناو ئاو
چاوبازیی لەگەڵ ماسی دەکات
ترسنۆك و خۆپارێز و هەلپەرستە
خۆی لە قرش و حوت دەدزێتەوە و پرچی هەڵدەکێشێتەوە
ماسی بە گومانە نەکا سیخوڕی ماسیگران بێت
ئاوی ساکاریش نەرم نەرم دەڕوانێ و دەڕوات
لە نیازی شۆڕەبی و تێقینی ماسی ناگات
لە ماڵ هاتوومەتە دەرەوە و دوو شەونم
لەسەر ناوچەوانم ماوەتەوە
گەیشتوومەتە کەناری ئاو و سەیری ئەوبەری دەکەم
قاز و قورینگ دەستێکیان خستووەتە سەر شانم
تەماشای شوێنێکی درەوشاوە دەکەن
ئەسپەکەم ئاوی لێدەخواتەوە
هەوا لەسەر دەریا
دەجووڵێتەوە و بیرەوەری کۆن مەستی کردووە

***

بۆ ئەوەی بچمە خەوێك باران بە توندی
نەبارێ و لافاو دروست نەکات
دەبێ خانە و پێستی نواڵە بە شیعری ڕۆمانسی بەراورد بکەم
هێشتان نیوەم بەئاگایە
شیعر لە نیوەی ڕستەیدا داکەوت و خانە و پێستی داماڵدرا
لێوی بۆ گفتوگۆ وشکبوو
هەموومان بە هەڵە تەماشای
شیعرمان کرد و ئازاری ترپە و ئاوازیمان دا
دەماری بەردە ڕەنگکراوەکانی دڵگەڵە بە سووکی لێ دەدەن
لەپێشبڕکێدان ڕێگایان بەرەو
گەرماوێکی بۆ هەراوهۆریا دۆزیوەتەوە
خودایە بۆویستیان نەکەی ویستیانە خۆیان بشۆن
تەواو شێتییە ئەگەر خانە و پێستیان دانەماڵن
بەرد سووپەرێکی کردارجوانە لە دایکە سادەکەی دەچێت
ستایشی ئارایشی ناوێ
زەویەکیان دەستنیشان کردووە
شوێنپێی تێدا دەستنیشان بکەن و لەو شەونمە بپرسن
لەسەر ناوچەوان ماوەتەوە

ئەیلوولی 2019 هەولێر

دووبارە خوێندنەوەی سەرمایە.. مەنسور حیکمەت

وەرگێڕانی بۆ کوردی:کاوە عومەر

دەقی بڵاوکراوەی شریتی دووبارە خوێندنەوەی کاپیتاڵ لە ئەنجومەنی مارکسی لەندەن
شوباتی ٢٠٠١

بۆخوێندنەوەی ئەم بابەتە کلیکی ئێر□ بکەن..

Manswr_DwbaraDownload

میتۆدی رەخنەی کۆمەڵـــایەتی و پراکتیزەکردنی لە شیعری (فایق بێکەســدا)دا.. ئامــادەکردنی: یوسف سەردار حمەئەنین

بۆ خوێندنەوەی وەم بابەتە کلیکی ئێر□ بکەن..

YusfSardarHamaAminDownload

تەمەن. . سەلام عومەر

وەک چۆن شەپۆل
تەرم بۆ کەنارەکان دەبا
وەک چۆن هەور
باران بۆ کێڵگەکان دەبا
تەمەنی مەش
بەتەنافی ساڵێکەوە هەڵواسراوەو
با یەک دەیبا
دەیبا… .دەیبا
لە نەدیوێک
یان لە چاڵ و چۆڵ و شیوێک
جێماندێڵێ
دەمانبات و لولمان دەدا
تا ئاسواریشمان ناهێڵێ.

* * *

تەمەنی مە
بەتەنافی ساڵێکەوە هەڵواسراوە و
با یەک
کز□ با یەک
رەش□ با یەک
بۆخۆی دەبا
دەیبا… .دەیبا
وەک چۆن چرکە هەموو کاتەکانمان دەبا

وەکو چۆن خەو نیوەی زیندەگیمان دەبا
بەمجۆرەش با
کراسی تەمەنی هەموومان
بۆ خۆی دەبا.

* * *

خۆ هەر دەیبا
دەیبا ئەمساڵیشمان ب□□و
بیدەرە چنگی هەڵۆیەک
تا بۆ بێچوەکانی ببا
بیبە سەر لوتکەی کێوێک و
هەڵیدێرە

بیبەو
وەک هەموو ساڵەکانی دی
ب□ قەدەری بسپێرە.

مانگرتنە کرێکاریەکانی بەریتانیا لە ساڵی نوێدا!.. نوری بەشیر

ساڵی نوێ لە بەریتانیا لە درێژەی ناڕەزایەتیە کرێکاریەکانی ساڵی پار بەرفراوانی بەشێوەی مانگرتنی گەورە بەرنامەی خۆیان خستۆتە ڕوو بەتایبە لەم مانگەدا تا ئێستا لە بەشە جیاوازەکانی: کرێکارانی شەمەندەفەرەکان، رێگاوبانە خێراکان، پەرستاران، ئەمبولانسەکان، پاسەکان و رێگاوبان و بەشەکانی تر، دەستپێدەکان کە لەچەند دەیەی رابردوودا بێوینە دەبێت بەتایبەت ئەگەر لەگەڵ خاوەن کۆمپانیا و دەوڵەتدا نەگەنە رێکەوتن.

ئەمڕۆ سێ شەممە ٣/١/٢٠٢٣ یەکەم رۆژی مانگرتنی کرێکارانی شەمەندەفەرەکان دەستی پێکرد کە بڕیارە شەش رۆژی تر بەردوام بێت. مانگرتنی ئەمڕۆ کە تەنیا لە پێنج شەمەندەفەر یەک دانەیان کاری کردبوو، بووە هۆی ئەوەی گەورەترین ئیستگاکانی شەمەندەفەر بەتایبەت لەلەندەن وەک لەندەن برج و کینکس کرۆس کە وەک رۆژنامەی سەن نوسیویەتی وڵا تەکە دەکا تە شارۆچک□ یەکی جنۆکەیی

لیستی ناڕەزایەتیەکانی جەنیوەری تا ئێستا بەم شێوەیە دەبێت: کرێکارانی شەمەندەفەرەکان رۆژانی: ٣، ٤، ٥، ٦، ٧ و ١٢ی جەنیوەری. کرێکارانی پاسەکان: ١٠، ١٦، ١٨، ٢٥ و ٢٦ی جەنیوەری. ئەمبولاسەکان: ١١ و ٢٣ی جەنیوەری. پەرستاران: ١٨ و ١٩ی جەنیوەری. کرێکارانی رێگاو بان و بەشەکانی تر: ٨ی جەنیوەری. بەپێی هەندێ سەرچاوە کە بەسەدان هەزار کرێکار ماندەگرێت کاریگەری گەورە لەسەر هەم ئابوری وڵاتەکە دادەنێت، هەم کاریگەری لەسەر رێگاوبان و خزمەتگوزاریەکانی وەک نەخۆشخانەکان دەبێت.

لەگەڵ ئەوەی حکومەتی بەریتانیا و سەرۆک وەزیرانەکەی ڕیشی سوناک دەیەوێت لە ساڵی ٢٠٢٣ یاسای توند بۆ سنووردارکردنی مانگرتنەکان

دابنێت، بەڵام ئەوە ناتوانێت رێگا لە مانگرتنەکانی کرێکاران تا ئێستا بگرێت، ئەگەرچی هەر لەئێستاوە نیەت بە ئەو یاسایانە تانەی زۆری لەسەرە.
حکومەتی بەریتانیا وەک حکومەتی سەرمایەداران و خاوەن کۆمپانیاکان تا ئێستا ئامادە نیە بەوجۆرەی کە کرێکاران لەبەرامبەر ئەو هەڵئاوسانە گەورەیەی کە ئەم وڵاتە بەخۆیەوە بینیوە و بەتایبەت کاریگەری گەورەی لەسەر ژیانی زۆرینەی کۆمەڵگەی داناوە، کە داوای زیادکردنی کرێ و باشکردنی هەلومەرجی کارکردن دەکەن وەڵامبداتەوە.
حکومەتی پارێزگاران دەیەوێت لەرێگای زیادکردنی بڕێکی زۆر کەم لەهەندێک کەرتی تایبەتدا یان دانی بڕێک پارە لەم وەرزی سەرماو سۆڵەیەدا وەک یارمەتی بە دانی کارەبا و گاز، یان لە رێگای هەڕەشەی گۆڕینی یاسای توند بەدژی کرێکاران و مانگرتنەکان وەڵامبداتەوە و پاشەکشە بەکرێکاران و ناڕەزایەتیەکانیان بکات، بەڵام لە ئاخری ساڵی پارەوە یەکێتیە کرێکاریەکان و رابەرانیان و خودی کرێکارانیش پەیامیان دا بە حکومەتەکەی ڕیشی سوناک کە نامانەوێت پارەی بیەمان بە بدەن بەڵکو موچەکەمان بە زیادبکەن و هەلومەرجی کارمان بە چاک بکەن.
لە ساڵی پارەوە کرێکارانی بەریتانیا دەورانێکی نوێی ناڕەزایەتی و مانگرتنیان دەستپێکردوە کە ئاسۆیەکەی خستەتە بەردەم کرێکاران و یەکێتیە کرێکاریەکانەوە لە هاتنەمەیدان و سوربوون لەسەر خواستەکانیان و رۆژ دوای رۆژ بەشە جیاوازەکان پەیوەست دەبن بە ناڕەزایەتیەکان و خستەڕووی داواکانیان چ لەکەرتی دەوڵەتی یان کەرتی تایبەتدا، ئەمەش فشارو کاریگەری زۆری لەسەر حکومەتی پارێزگاران و هەتا ئەپۆزیسیۆنیش کە خۆیان لەقەیرانێکی گەورەدان داناوە، بەتایبەت حکومەتی تازەی ڕیشی سوناک هاتووە وەڵام بەو قەیرانە بداتەوە کە حکومەت و حزبەکەی دەرگیریەتی وە دەیەوێت ئەزمەکە لەسەری خەڵکدا بشکێنێتەوە هەر بۆیە تا ئێستا لەبەرامبەر خواست و داواکانی کرێکاراندا بێوەڵامە.
٣/١/٢٠٢٣

ئێوارانە ٧.. سەردار جاف

عەیامێکە ئێوارانە بەر بۆتە وێزەم و دەمخوا
دەستی پێکەنینەکانت دەگرم و پیاسەیەک بە نێو کاوڵاشی لەش و ناخما
دەکەین
بە نێو گوژمی تاریکی شەوا
گەڕانێکی سەرەتاتکێیانە دیوەخانە ساراییەکەمان دەکەین
تۆ بە خۆت سیخناخم دەکەی
قریوەکانت بەرا ئەتێکن تک تک سیحری چاوچاوێنی لێ دەتکێ
پەنجەم ئاڵاندووە بە تاڵ تاڵی قژی سێبەرەکەتا
کەمێک لەو دیو مانگەوە یەکتر دەدۆزینەوە
خەون بە ماجی جریوەی چۆلەکەکانی گوێسەبانەی ماڵەکەتانەوە دەبینم
شەو نییە بە پاچێکەوە بەر نەبووبیتە رۆشناییە پەروانەییە
ئاوییەکانم و بە بسکی تۆوە هەڕەشە ئامێز نەبووبم
دەمێک نییە
لە چەوەرێ و زیخەڵانی گوێ چەمی رۆخانە لێک دا بڕاوین
تۆ شیرینی گریانەکانت دەبەخشییەوە منیش نانی پرسە
هەردوو لە نێو شەمەندەفەرێکین
تا پۆی دوا وێستگەمان لە تەنگەی باخەڵناوە
ئەوانیش زۆرن و ئیرەیی دەبەن، ئاخۆ کەنگێ دووکەڵی رەش لە
فارگۆنەکەمانەوە هەڵسێ
کەچی ئێمە بە بەرگێکی سپییەوە غلۆر بووینەوە
چاوەکانم مەلۆتکەیەکن و بە قامەتی سپی رەنگت هەڵدەزنێ
بە تاڵێکی پرچتەوە دەبێتە شەونم و سینگت پڕپڕ دەکا لە دەفرە لێوم
کەچی دەریاچەکەی ئەودیوی باشماغ گۆمێکی بێ مروەتی دەنوێنێ
من " ئووس " دەکەمە ژوانێک و دەمکێڵێ و هەنسکەباوی فرمێسکیم
بەرەژانێکە و هاوێربوونێکی نوێی لێ دەزێ
خاوبوونەوە دەبێتە رۆحێک و ئەسپاردەی کاتژمێرەکانی دوای نیوەشەو
دەبێ
بە تەک نیگاکانتەوە
چۆڕی خوماری ئەم دەمانە دەبن□ ب□ز□و خەندەیەک و لە خەرەندی
لێوەکانمەوە دادەکەوێ
بۆنی جووتبوونی لێ دێ
نازانم حەرفەکانی لە میلی کیلۆمەترەکەدا دەبینم یا لە ترپەی
هەنگاوەکانما شێلانی شەبەنگی شەبەیخونی شەختەیەکی شەوارەییە و
شەویقمە کە شەهلەوەندیم بۆ دێنێتەوە

خەڵاتگرانی (نۆبڵی ئەدەبی منداڵان – ٢٠٢٢).. رۆزا شوان

دوو ساڵ جارێک لە (کۆپنهاگن) ی پایتەختی دانیمارک، بە بۆنەی رۆژی لەدایکبوونی کەڵەی نووسەری بواری ئەدەبیاتی منداڵان (هانز کریستیان ئەندەرسین) کە بە (باوکی چیرۆکی ئەفسانەیی بۆ منداڵان) لە جیهاندا ناسراوە. دوو خەڵاتی بەنرخ، کە بەرزترین خەڵاتی نێودەوڵەتییە لە بواری ئەدەب و هونەری وێنەکێشان بۆ منداڵان. بە (خەڵاتی ئەدەبی منداڵان) یا بە (خەڵاتی نۆبڵی منداڵان) یش ناودەبرێت، خەڵاتەکانیش بریتین لە (دوو میدالیای زێڕ ـــ وێنەی هانز کریستیان ئەندەرسین) یان بەسەرەوەیە، لەگەڵ (دوو بڕوانامەی دپلۆم) لە لایەن شاژنی دانیمارک (مارگرێتی دووەم)ەوە، لە ئاهەنگێکی شایستەدا، پێشکەش دەکرێن بە باشترین نووسەری کتێبی منداڵان و بە باشترین هونەرمەندی وێنەکێشی کتێبی منداڵان، کە لە ماوەی ئەو دوو ساڵەی رابردوودا باشترین کتێبی منداڵانیان چاپکردوون. کتێبەکەش لە لایەن (یەکێتی جیهانی بۆ کتێبی منداڵان) لە شاری (بازل) لە سویسرا، ئەوان کتێبەکان هەڵدەسەنگێنن و هەڵدەبژێرن و بڕیار لەسەر براوەی هەردوو خەڵاتی هانز کریستیان ئەندەرسین دەدەن و ناوی براوەکان رادەگەیەنن. ئەگەرچی تا ئێستا بە فەرمی رۆژی لەدایکبوونی نووسەر (هانز کریستیان ئەندەرسین) نەکراوە بە (رۆژی جیهانی کتێبی منداڵان) بەڵام دانیمارک و چەند وڵاتێکی تر، بە بەرزڕاگرتن و پێزانینی ئەو خزمەتە زۆر و گەورەیەی کە هانز ئەندەرسین پێشکەشی بواری ئەدەبیاتی منداڵانی کردووە، لە ساڵڕۆژی لەدایکبوونیدا کە بە رۆژێکی میژوویی و بە وەرچەرخانێک لە ئەدەبی منداڵان

لە جیهاندا دادەنرێت، ئاهەنگ و چالاکی شایستە لەم یادەدا دەگێڕن.
چیرۆکنووسی منداڵان (هانز کریستیان ئەندەرسین) لە ڕۆژی (٢/ ٤/١٨٠٥) لە لەدایکبووە. لە ڕۆژی (٤/ ٨/١٨٧٥) لە (کۆپنهاگن ـ دانمارک) کۆچی دوایی کردووە.
لە سالی (١٩٥٦) وە، دەستکرا بە خشینی (خەڵاتی نۆبڵی ئەدەبی منداڵان) و لە ساڵی (١٩٦٦) یشدا، دەستکرا بە بەخشینی خەڵاتی وێنەی ڕونکردنەوەی کتێبی منداڵان، تا ئێستا هەر دوو ساڵ جارێک دەدرێن. تا ئێستا ژمارەیەکی زۆر لە نووسەرانی کتێبی منداڵان و هونەرمەندانی وێنەکێشی ڕوونکردنەوەی وێنەی کتێبی منداڵان لە جیهاندا، ئەم خەڵاتەیان وەرگرتوون.
لە نووسینێکم دا کە لە (١٧/ ٦/ ٢٠١٢) دا لەژێر ناوی (کەڵە نووسەری جیهانی هانز کریستیان ئەندەرسین) لە سایتەکاندا بڵاوکردۆتەوە، بە درێژی باسم لەم کەڵە نووسەرە کردووە. بۆیە دووبارەی ناکەینەوە.
دەینە سەر کورتە پێناسێکی خەڵاتگرانی (خەڵاتی نوبڵی ئەدەبی منداڵان) لە ساڵی (٢٠٢٢) دا. کە پێشکەش بە دوو خاتوونی ناسراوی بواری نووسینی ئەدەب و هونەری وێنەکێشانی کتێبی منداڵان لە جیهاندا کران.
١ـ نووسەری بەناوبانگی فەرەنسی دکتۆر ماریا ئەد مورایل:
ماریا ئەد مورایل ۆورس، لە ڕۆژی (٦/ مایۆ/١٩٥٤) لە شاری (لە هاڤرە) لە فەرەنسا، لە خێزانێکی ئەدەبی و هونەری لەدایکبووە. باوکی (گیرارد مورایل) شاعیر بوو، دایکی (ماریا تیرێز) ڕۆژنامەنووس بوو، برا گەورەکەی (تریستان) موزیکژەن و ئاوازدانەر بوو، برایەکی تری (لۆریس) و خوشکە بچووکەکەشی (ئیلڤیر) نووسەری بواری ئەدەبیاتی منداڵانن.
ماریا ئەد لە ساڵی (١٩٧٣) دا، لەگەڵ فەرمانبەر (بیر ڕۆبێرت) دا هاوسەرگیری کرد. سێ کوڕیان هەیە. (بنیامین ـ ١٩٧٧) و (چارلز ـ ١٩٨٧) و (کونستاین ـ ١٩٩٤).
لە ئێستادا تەمەنی ماریا (٦٨) ساڵە.
ماریا ئەد مورایل لە (زانکۆی سۆربۆن) دکتۆرای لە ئەدەبیاتی نوێدا وەرگرت. تێزی دکتۆراکەشی دەربارەی (گونجاندنی چیرۆکە کلاسیکییەکان بۆ منداڵان) ە. دکتۆر ماریا لەسەر ئاستی فەرەنسا و جیهاندا، نووسەرێکی ناسراوی ئەدەبیاتی منداڵان و مێردمنداڵانە.

خاتوو ماریا مورایل، رۆژنامەنووسێکی ناسراو و سەرکەوتووە، یەکێکیشە لە دەوڵەمەنترین رۆژنامەنووسانی جیهان، ناویشی لە لیستی رۆژنامەنووسە ناسراو و ناودارەکانی جیهان تۆمارکراوە و پێگەیەکی باڵای لەنێو رۆژنامەنووساندا هەیە.

ماریا پارێزگاری لە تایبەتمەندییەکانی کەسایەتی و لە سۆزداریی ژیانی دەکات و خۆی بە دەی نەکردووە. کەسایەتییەکی رێزدار و خۆشەویست و هاوڕێ دەست و سۆشیالە.

ماریا مورایل لە منداڵییەوە هۆگری خوێندنەوە بووە. لە تەمەنی دوانزە ساڵییەوە، دەستی بە نووسین کردووە.

ماریا لە نێوان ساڵانی (١٩٨٠ـ ١٩٨٧) دا، زیاتر لە (١٠٠) کورتە چیرۆکی نووسی، بەشێکی زۆریان بۆ منداڵانن، لە گۆڤارەکانی ژناندا بڵاوی کردوونەتەوە.

ماریا مورایل لە ساڵی (١٩٨٥) دا، یەکەم رۆمانی بۆ گەورەکان نووسی و چاپیکرد. لە ساڵی (١٩٨٧) تیشدا، یەکەم رۆمانی بۆ منداڵان نووسی بە ناوی میسنەر (نهێنی) و چاپیکرد و بڵاوی کردەوە. لەم ساڵەوە خۆی بەی نووسینی ئەدەبیاتی منداڵان و مێردمنداڵان تەرخانکرد.

ماریا مورایل بەهرەی ئەوەشی هەیە کە هەمیشە هەوڵی دروستکردنی ئەوەی داوە، کە کارەکتەرەکانی چیرۆک و رۆمانەکانی، پەیوەندییەکی نزیکی تایبەتییان بە منداڵان و مێردمنداڵانی خوێنەرەوە هەبێت. بابەتی چیرۆک و رۆمانەکانیشی: سیاسی، مێژوویی، خۆشەویستی، رەخنەیی، کۆمەڵایەتی، ئەدەبیاتی منداڵان، کۆمیدی، سەرکێشی، فانتازی، خەیاڵئامێزی، گوزارشتکردن لە ژیانی رۆژانەی منداڵان.

ماریا مورایل، تا ئێستا نزیکەی (١٠٠) کتێبی نووسیوە و چاپی کردووە، بەشێکی زۆری کتێبەکانی بۆ منداڵانن. ماریا جەخت لەوە دەکات، پێویستە چیرۆکی منداڵان بە کۆتاییەکی شاد بێت نەک بە کۆتاییەکی خەمگین. کتێبەکانی جێی رەزامەندی خوێنەران و رەخنەگرانە. هەردەمیش هەوڵی باشترکردنیانی داوە. زۆر جاریش پێش چاپی دووەمیان، چاوخشانی بە کتێبەکانیدا کردوون و دەستکاری کردوون. تا بۆ خوێندنەوەی منداڵان و مێردمنداڵانی ئەم سەردەمە گونجاوبن. کتێبەکانی وەریانگێڕاون بۆ سەر نزیکەی (٣٠) زمانی جیهانی. بەشێکیش لە چیرۆک و لە رۆمانەکانی، سیناریۆیان بۆ نووسیون و کراون بە زنجیرە درامای

تەلەفزیۆنی و بە فیلمی سینەمایی. بە ملیۆنان دانەش لە جیهاندا، لە کتێبەکانی فرۆشراون.

تا ئەمڕۆ لە فەرەنسا و لە دەرەوەدا، خەڵاتێکی زۆریان پێشکەش بە ماریا کردووە.

ماریا زۆریش گەشتی وڵاتان دەکات و چاوی بە هەندێ لەو خوێنەرانە دەکەوێت، کە کتێبەکانیان خوێندوونەتەوە. دەیەوێت گوێی لە را و لە رەخنەکانیان بێت دەربارەی کتێبە چاپکراوە وەرگێڕاوەکانی بۆ زمانەکانی تر.

دکتۆر ماریا، چالاکوانێکی چالاکیشە، لە بواری قەڵاچۆکردنی نەخوێندەواری، لە گەشەکردن و بەرزکردنەوەی ئاستی خوێندوەی منداڵان. داکۆکیکەریشە لە مافەکانی منداڵانی پەنابەر و لە پەنابەران لە فەرەنسادا.

دکتۆر ماریا موراییل، لەم ساڵاندا(١٩٩٦، ١٩٩٨، ٢٠١٨، ٢٠٢٠) ناوی لە لیستی کۆتایی ناوی نووسەرە هەڵبژێراوەکان بوو، بۆ وەرگرتنی خەڵاتی هانز کریستیان ئەندەرسین (خەڵاتی نۆبڵی ئەدەبی منداڵان).

(دەستەی جیهانی بۆ کتێبی منداڵان) خەڵاتی هانز کریستیان ئەندەرسین (خەڵاتی نۆبڵی ئەدەبی منداڵان) ی ساڵی (٢٠٢٢) یان بەخشی بە دکتۆر ماریا ئەد موراییل و بە شایەنی ئەم خەڵاتەیان زانی.

هیوادارین ئەو رۆژەش ببینین کە نووسەرێک یا وێنەکێشێکی کوردمان، لە بواری نووسین و وێنەکێشانی کتێبی منداڵان، شایەنی وەرگرتنی ئەم خەڵاتە جیهانییە بن.

من لە ناخی دڵمەوە دەڵێم، کەڵە نووسەری کوردمان مامۆستا (لەتیف هەڵمەت) لە بواری ئەدەبیاتی منداڵان لە (چیرۆک و هۆنراوە) دا شایەنی ئەوەیە کە بە وەرگرتنی خەڵاتی (هانز کریستیان ئەندەرسین – نۆبڵی ئەدەبی منداڵان) کاندید بکرێت. بە مەرجێک کۆمەڵێک لە چیرۆکەکانی بۆ منداڵان، گوێبژێر بکرێن و لە کتێبێکدا بە ناوی (هەڵبژاردە لە چیرۆکەکانم بۆ منداڵان)، لە لایەن وەرگێڕێکی بە توانای کوردمان وەریانبگێڕێت بۆ سەر زمانی ئینگلیزی. گەر خەڵاتەکەش نەباتەوە، بەشداریکردن و کاندیدکردن و تۆمارکردنی ناوی لەتیف هەڵمەت لە (لیستی هەڵبژێراوان) بۆ وەرگرتنی ئەم خەڵاتە، شانازییە بۆ نووسەران و بۆ ئەدەبیاتی منداڵانی کورد.

٢– وێنەکێش سوزی لی، خەڵاتگری باشترین وێنەکێشی کتێبی

منداڵان:

سوزی لی، هاوڵاتییەکی کۆماری کۆریای باشوورە. لە ڕۆژی (٩/ شوبات/ ١٩٧٤) لە شاری (سیئۆل) ی پایتەختی کۆماری کۆریای باشوور، لە ماڵێکی هونەردۆست و کتێبدۆستی پڕ لە کتێب لەدایکبووە. لە تەمەنێکی بچووکدا، هۆگری هونەری وێنەکێشان بوو و دەستی بە وێنەکێشان کرد.

سوزی لی، لە زانکۆی نیشتمانی سیئۆل، بەکالۆریۆسی لە هونەرە جوانەکان لە هونەری وێنەکێشیدا وەرگرتووە. وەک هونەرمەندێکی وێنەکێشی پیشەیی و لێهاتوو دەستی بە وێنەکێشان کرد.

سوزی لی، وێنەکێش و نووسەرێکی بە توانای بواری نووسینی چیرۆکی منداڵانە. چەند چیرۆکی جوانی بۆ منداڵان نووسیوە خۆی وێنەکانی بۆ کێشاون. هۆگری نووسینی کتێبی چیرۆکی وێنەییە بۆ منداڵان. هەندێ لە چیرۆکەکانی بۆ منداڵان تەنیا (چیرۆکی وێنەیی) ن، بێ ئەوەی هیچ وشەیەکیان تێدا بێت.

سوزی لی هەر لە بواری هونەری وێنەکێشانی کتێبی وێنەیی منداڵان، لە ساڵی (٢٠٠١) دا، لە کۆلێژی هونەری (کامبەرێل) لە لەندەن لە بەریتانیا، بڕوانامەی ماستەری وەرگرت. پڕۆژەی ماستەرنامەکەشی کتێبی (ئەلیس لە وڵاتی سەرسوڕهێنەردا) یە. چاپیکرد و بڵاوی کردەوە. هەر لە ڕێی ئەم کتێبەشەوە ناسرا.

سوزی لی وەک وێنەکێشێکی کتێبی منداڵان، لە کۆریا و لە جیهاندا ناوبانگی هەیە.

سوزی وەک هونەرمەندێکی داهێنەر، بە دواداچوون بۆ ئەو چێژ و گەرژیانە دەکات کە لە نێوان ڕاستی و فانتازی دایە. بە نووسینی ئەم سێ چیرۆکە وێنەییانەی بۆ منداڵان (ئاوێنە، شەپۆل. سێبەر) سەرنجی هەزاران هەواداری چیرۆکی منداڵان و ڕەخنەگرانی لە جیهاندا بەدەستهێناوە. سوزی لی، بە چیرۆکنووسێکی چیرۆکی وێنەیی بێ وشە یا چیرۆکی بێدەنگ ناسراوە.

سوزی لی، تا ئێستا چەندین پێشانگای تایبەتی لە کۆریا و لە وڵاتانی ئەورووپا و ئاسیا و ئەمریکادا کردوەتەوە. لە کۆریا و لە دەرەوەدا چەندین خەڵاتیان پێشکەش کردووە. لەوانەش: هەردوو کتێبی (شەپۆل، سێبەر) لە لایەن (نیۆیۆرک تایمز) ەوە، لە ساڵی (٢٠٠٨) و (٢٠١٠) دا. خەڵاتی (باشترین کتێبی وێنەیی

منداڵان) یان پێبەخشی. کتێبی (شەپۆل) لە (٢٠٠٨) دا وەک باشترین دەق لە لایەن (کۆمەڵەی وێنەکێشان) وە، میدالیای زیڕی هونەری ڕەسەنیان پێبەخشی. لە ساڵانی (٢٠٠٨) و (٢٠١٣) دا (خەڵاتی کتێبی کۆریا) یان پێبەخشی. لە ساڵی (٢٠١٣) دا، خەڵاتی کتێبی گلوپ هۆرن، بە (باشترین کتێب لە ئەدەبیاتی منداڵان) یان پێبەخشی.

ناوی سوزی لی، لە ساڵی (٢٠١٦) دا، لەناو لیستی کۆتایی هەڵبژێراوەکان بوو، بۆ وەرگرتنی خەڵاتی هانز کریستیان ئەندەرسین (خەڵاتی نۆبڵی ئەدەبی منداڵان).

سۆزی لی، لە ساڵی رابردوو (٢٠٢٢) کە وەکو باشترین وێنەکێشی کتێبی منداڵان لە جیهاندا، لە لایەن یەکێتی نێودەوڵەتی بۆ کتێبی منداڵان هەڵبژێراو. لەلایەن شاژنی دانیمارگ، مارگرێتی دووەم خەڵاتی هانز کریستیان ئەندەرسین (نۆبڵی ئەدەبی منداڵان) و (بڕوانامەی دپلۆم) ی پێشکەش کرا.
سوزی لی، شەھسوارێکی ناسراوی بواری نووسینی (کتێبی وێنەیی بۆ منداڵان) نە لە جیهاندا. پەیوەندییەکی زۆریشی لەگەڵ خوێنەران لە زۆر لە وڵاتانی جیهان هەیە.
لە ساڵی (٢٠٢٢) دا، لە لایەن (دەستەی نێودەوڵەتی بۆ کتێبی منداڵان) کە نووسینگەکەیان لە شاری (بازل) لە سویسرایە. لە (٣٣) دەوڵەت لە جیهاندا (٦٦) وێنەکێشیان بۆ وەرگرتنی خەڵاتی هانز کریستیان هەڵبژێرا بوون. یەکێک لەو وێنەکێشانە سوزی لی بوو. لە دوا لیستی ناوی هەڵبژێراوەکان کە (٦) وێنەکێش بوون (سوزی لی) وەک باشترین وێنەکێشی، وێنەی کتێبی منداڵان لە جیهاندا، لە لایەن (دەستەی نێودەوڵەتی بۆ کتێبی منداڵان) بۆ وەرگرتنی خەڵاتی (نۆبڵی ئەدەبی منداڵان) هەڵبژێرا.
لە لایەن شاژنی دانیمارک (مارگرێتی دووەم) ەوە، خەڵاتی هانز کریستیان ئەندەرسین، میدالیای زێڕی (نۆبڵی ئەدەبی منداڵان) و (بڕوانامەی دپلۆم)ی بە سوزی لی بەخشی.
سوزی لی، یەکەم کۆرییە کە ئەم خەڵاتە وەربگرێت، دووەم ئاسیایشە کە لە دوای وێنەکێش (میتسۆ ماسا ئانۆ) ژاپۆنی ئەم خەڵاتە وەربگرێت، کە میتسۆ ماسا لە ساڵی (١٩٨٤) دا وەریگرت.
سوزی لی دەڵێت:"شانازی و شکۆدارییە بۆ من، کە لەگەڵ کاندیدکراوانی مەزندا، بە بێ وەرگرتنی ئەم خەڵاتە

کاندید کرام. رێز لە هەموویان دەگرم".
وتیشی:"دڵخۆشیشم، کە ئەم خەڵاتە وەک هێمایەکی دانانپێنانە بۆ ئەدەبی منداڵانی کۆری لە هەموو جیهاندا".

رەزا شوان

(*) بۆ ئەم نووسینەم، سوودم لە چەند سایتێکی ئینگلیزی وەرگرتووە.